

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Isterski Lahi in naši Nemci.

Vsled ukaza pravosodnega ministerstva odredila je višja deželna sodnija v Trstu, da se morajo po vseh sodnih okrajih v Istri, kjer skupno prebivajo Italijani in Slovenci, oziroma Hrvatje, na sodnijskih poslopih obesene uradne table z zgolj italijanskimi napisi nadomestiti s tablami z italijanskim in slovenskim, oziroma hrvatskim napisom. Ta odredba je tem bolj opravičena, ker v Istri prebiva 185.249 Slovanov in le 118.300 Italijanov. Ali vendar je ta pravična in državnemu temeljnemu zakonu primerna odredba pri italijanskih prebivalcih zbudila hudo nasprotstvo, ki se je najprej razodevalo v strastnih časnikarskih člankih in protestih ne samo isterskega deželnega odbora in nekaterih občinskih zastopov isterskih, ampak celo deželnega odbora in mestnega sveta tržaškega. Končno pa je to nasprotstvo tudi v pouličnih izgrelih stopilo na dan.

V Kopru so imeli 14. oktobra sejo občinskega zastopa, v kateri je bil sklenjen protest zoper gori omenjeno odredbo višje deželne sodnije tržaške. Ko so sli občinski odborniki domu, pozdravila jih je in spremljevala po ulicah druhal kakih 50 Italijanov z živio-klici na Italijo. Na hišna vrata, kjer prebivajo Slovenci in Hrvatje, pa so razbijali z velikim ropotom in krikom: Proč s Slovenci, proč s hrvatsko stranko, proč s Hrvati!

Iste večera imeli so občinsko sejo tudi v Piranu ter sklenili enak protest zoper gori omenjeno odredbo. Tudi tam so se po končani seji prepevaje in razgrajaje vlekli po ulicah. Toda razgrajanje se je kmalu spremenilo v dejanja. Italijanska druhal pretila je finančnim stražnikom slovenske krvi ter šla pred stanovanja dveh kanonikov. Tam so vlomili vrata, vdrli v kleti in kamenje metali v stanovanja. Od ondod so šli pred sodnijsko poslopje ter kamenje lučali vanj in tudi potokli mnogo šip. Razšli so se še le potem, ko so prišli žendarji in žugali, da bodo streljali. Ker je občinski zastop gosposkam naznanjal, da po odpravi italijanskih uradnih napisov ne more več porok biti za ohranitev miru, odposlalo je c. kr. namestništvo v Trstu 22. okt. posebnega uradnika s kompanijo vojakov v Piran ter ob enem pomnožilo tamošnjo žendarmerijo in finančno stražo.

Ti izgrede so se ponavljali 22. okt. zvečer o prihodov vojaštva in le po spravljenem obnašanju častnikov so bili odvrnjeni hudi dogodki. Množica je zopet pred sodnijskim poslopijem zahtevala, da naj se nazaj obesi prejšnji zgolj italijanski uradni napis, dokler se župan v družbi namestniškega tajnika dr. Hoheggerja ne prikaže ter ljudem v imenu komisarja ne da zagotovila, da se italijanska tabla zopet obesi, kar se je 23. okt. v istini zgodilo. Zmagala je surova sila.

Pa kaj bi dalje poročali o takih, večinoma proti-

avstrijskih nemirih; bili so tudi po nekaterih drugih krajih. Jugoslovanski poslanci so zaradi teh dogodkov v državnem zboru vprašali ministra znotranjih zadev. Vlada je dala zagotovilo, da tam, kjer so že bili prebiti dvojezični napisi, da ostanejo, drugod pa da se bodo sčasoma napravili. In tako je res bila 5. nov. v Piranu na sodnijsko poslopje vpričo dveh vojaških čet pribita tabla z dvojezičnim napisom.

Te italijanske razgrajalce, ki so bili iz Italije našuntani, mora obsojati vsak pameten človek; čujte, le naši liberalni in nacijsionalni Nemci ne. Da, ti te puntarje očitno zagovarjajo in se z njimi bratijo. Pred tednom je namreč župan piranski poslal celjskemu mestnemu zastopu telegram, v katerem celjskim Nemcem izraža »sočutje in željo, da Nemci in Italijani končno zmagajo v težavnem narodnem boju, ki ga danes bojujejo«.

Primorski Lahi sčilijo radi v Italijo, naši zagrizeni Nemci pa radi v »raj«. Saj je nedavno celjska »Vah-tarica« pisala, da imajo Nemci in Italijani še drugo hišo razven Avstrije. Mi Slovenci pa smo in hočemo ostati le zvesti Avstriji, zato pa upamo, da nam bode vlada pravična na Primorskem, na Štajarskem in sploh povsod, koder se Slovenci ponašajo, da so Avstrijci!

Jezik občinskih pečatov.

Čeravno še Slovenci dokaj dobro bijemo težki boj za svoj obstanek in se junaško borimo za svoje pravice, vendar-le počasi napredujemo, kar se tiče napredka v narodnem oziru. Mnogokje se še nam kažejo sledovi nekdanjega tujega krivičnega gospodstva, sledovi tuje sile, česar si nismo sami krivi; ali da še marsikje sedaj vladajo na naši zemlji nemškutarji ali njih toliko hvalisana nemščina, to je naša krivda in naša sramota.

Tako še mnogi, mnogi župani po južnem Štajarskem uradujejo le nemški. Drugod je v tem oziru že nekoliko boljše, ali tam še navadno slovensko uradovanje venčajo nemški občinski pečati, kakor n. pr. v Ptujem okraju. Ta okraj obsega 78 občin. Od teh ima le 13 občin popolnoma slovenske pečate, osem jih ima slovensko-nemške, vse druge pa, namreč 57, imajo na svojih pečatih le nemške napise. Ali je morda toliko Nemcev v tem-le okraju? Po zadnji ljudski štetvi ima ta okraj 47.193 ljudi, od katerih je 46.486 Slovencev in le 465 (?) Nemcev. Ti Nemci pa se skoro vsi razdelé na dve občini, in sicer jih je v Krčevini pri Ptuj 209 in na Bregu 149, ostalih 107 Nemcev pa pride na vse druge občine (76). In od teh 465 ljudi, kateri so navedli nemščino kot občevalni jezik, gotovo ni več, kakor kakih 150 pravih po rodu Nemcev, ostali pa so sami nemškutarji.